

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

GLASILO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

ST. — NO. 1344.

Entered as second-class matter, December 8, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 15. JUNIJA (JUNE 15,) 1933.

Published weekly at
3439 W. 34th St.

NAČRTI ZA KONTROLIRANJE KAPITALIZMA

REGULIRANJE PRODUKCIJE, DELAVNIKA, CEN IN PLAČ

"Individualistični" kapitalizem propadel. — Udarec
malim podjetjem. — Delavci najmanj upoštevani

PRVOTNI načrt za skrajšanje delavnika, ki ga je predložila
tajnica delavskega departmenta Miss Perkins, je na pri-
tisk kapitalistov zavržen. Nadomestili so ga potem novi
načrti, ki bodo koristili industrialcem, veletrgovcem in finan-
čnikom v prvi vrsti in delavcem le neposredno. Poglavarji a-
meriške industrije in financ so se skupno s predsednikom Roo-
seveltom zedinili za splošni plan, ki določa "prostovoljno"
združenje vseh podjetij ene vrste. Tako bi vsa jeklarska in-
dustrija tvorila en kartel, istotako avtomobilska, klavniška,
oblačilna itd. Podjetja, ki se bi branila pristopiti, ne bi do-
bila licence, ali pa bi vlada našla kak drug način, da jih bi
prisilila v vrsto. Ti karteli bi sporazumno z vlado porazdelili
posameznim tovarnam kvoto produkcije, odvisne tovarne bi
zaprl, določili bi cene produktov, znižali delavnik in določili
minimalne mezde.

Stari konkurenčni boj, ki ga
je ta dežela tako oboževala in
varovala s protitruštnimi in
antimonopolnimi zakoni, bo z
izvedbo omenjenega načrta od-
pravljen. Ampak samo dve
leti, da mine sedanja depresija,
potem bi se vrnili v "stari
sistem". Ta omejitve je kon-
cesija tistim v kongresu, ki so
proti trajni odpravi protitruš-
tne postavke. Toda ko hitro se
podjetja enkrat združijo v e-
noten kartel, bodo ostala zdru-
žena v jačjih oblikah kot je
zdaj katerikoli trust. To ve-
do tudi v Rooseveltovi admini-
straciji, zato pa predsednikovi
svetovalci usmerjajo ves pro-
ces na pota, ki vodijo v držav-
ni kapitalizem.

Z reguliranjem produkcije
imajo namen odpraviti nad-
produkcijo in obratovati le to-
liko tovarov, kolikor potrebno,
da izdelajo določeno kvantite-
to. Zdaj delajo delavci v
mnogih industrijah le po nekaj
mesecev v letu. Po novih do-
ločbah bi delali najmanj 8 do
10 mesecev. Da li se tako re-
guliranje posreči, je zdaj še
vprašanje.

V tej krizi so posamezne
kompanije kar tekmovala v zni-
ževanju plač svojim delavcem.
To je ubilo kupno moč in de-
lavce pa primoralo garati za
napitnino namesto za plačo.
Vodstva kompanij pa so se iz-
govarjala, da so prisiljena ma-
njšati mezde, ker jih nižajo
konkurenčne družbe. Po no-
vem načrtu bodo morala vsa
podjetja ene stroke plačevati
enako minimalno mezdo. In
kompanije bodo prisiljene, da
se glede delavnika, plač in
razmer pri delu pogajajo z
delavci v kolektivnem smislu.

Ker pa je ameriško delavstvo
zdaj neorganizirano, razen v
par strokah, bi to pomenilo, da
bi morali zdaj šele pristopiti
v unije, oziroma si jih ustano-
viti. Kolektivna pogajanja so
malo vredna, ako niso delavci
močno organizirani. Predsed-
nik A. F. of L. naznanja, da
bodo unije začele z velikansko
kampanjo za organiziranje a-
meriškega delavstva, toda o-
menjena federacija je v stag-
naciji in vsaj zdaj še nespo-
sobna za efektivno kampanjo.
Načrt za reguliranje indu-
strije bo protežiral predvsem

Delavčeve dividende

V tovarni celuloide v North
Arlingtonu, N. J., je bilo v
eksploziji dne 9. junija ubitih
šest delavcev in 100 nevarno.
poškodovanih.

V Chiggiogni, Švica, je dne
6. junija ubil električni tok
sedem drvarjev.

Za organiziranje ameri- škega delavstva

V tednu z dne 5. junija se
je vršila v Washingtonu konfe-
renca odborikov raznih unij,
pripadajočih k A. F. of L., na
kateri so razpravljali o kam-
panji za unioniziranje ameri-
škega delavstva.

Beda v številkah

V mestu New York je nad
dve sto tisoč družin, ki so za
svoje preživljanje popolnoma
odvisne od vladnih pomožnih
akcij.

Trošek za reklamo manjši nego lani ob tem času

Trgovski department zveze
ne vlade poroča, da so se o-
glasi v časopisju meseca aprila
v primeri s prejšnjim mese-
cem pomnožili 20 odstotkov,
toda jih je bilo še vedno 15
odstotkov manj kakor lani v
istem času. Na drugi strani pa
je oglašanje po radiu meseca
aprila t. l. v primeri s istim
mesečem lanske leto nazado-
valo 39 odstotkov.

DVE VRSTI UNIČEVALNIH ELEMENTOV

Siloviti viharji so v prešlih par tednih na-
pravili mnogo materialne škode in tudi nekaj
življenj so vzele nevihte. Poleg taturnih
sil, ki povzročajo človeku ogromno škodo, pa
je še neka druga sila, ki v ruštvah nadkri-
ljuje priradne moči: in to je človek sam; z

vojnam, izkoriščanjem in blaznim naciona-
lizmom je spravil svet v pekel, v katerem
strada in trpi nešteto milijonov ljudi. Slika
gori predstavlja posledice orkana. Tudi se-
danji gospodarski sistem—delo človekove
nespametnosti—je enaka razvalina.

AKTIVNOSTI V DELAVSKEM GIBANJU.—KONT. KONGRESI

Socialistična stranka je v
svojem glavnem stanu usta-
novila poseben "labor depart-
ment" z nalogo, da se bavi s
socialističnim delom v unijah.
Za načelnika tega oddelka je
bil na seji eksekutive izvoljen
Powers Hapgood.

Eksekutiva soc. stranke je
tudi sklenila, da se ne sme no-
bena socialistična postojanka
družiti s komunisti brez dovo-
ljenja eksekutive. Komunisti
so namreč začeli strankine
klube bombardirati z manevri
"enotne fronte" in nekateri
člani, ki namenov kom. takti-
ke ne razumejo, so se pustili
omežiti. Socialistična stranka
je za enotno fronto na celi
črti, komunisti pa skupni dogo-
vor in sporazum zdaj še za-
metujejo.

Iz urada Kontinentalnega
kongresa delavcev in farmar-
jev pozivajo v posebnem pro-
glasu ameriške delavce, da de-
monstrirajo 4. julija za svoje
prave in zahteve Kontinen-
talnega kongresa, ki so:

Tri milijarde takojšnje pod-
pore brezposelnim v gotovini.
Šest milijard dolarjev za jav-
na dela.

Trideset ur dela v tednu z
zadostno plačo.

Odprava nasilnih prodaj do-
mov in farm.

Obdavčenje bogatašev, izpo-
polnjenje sistema poštnih hra-
nilnic, javno lastništvo in de-
mokratična kontrola nad indu-
strijo, bankami in prirodnimi
viri v prid vsega ljudstva.

Svoboda govora, tiska in
zborovanja.
Zastopstvo delavcev in far-
marjev v vladnih odborih.
Osvoboditev Mooneyja in
Scottsborskih fantov.

Priznanje sovjetske Rusije.

Vojna vojni.

Mednarodna kooperacija in
mir.

Na vsakem protestnem sho-
du delavstva dne 4. julija naj
bo prečitana nova deklaracija
neodvisnosti, ki jo je sprejel v
Washingtonu 6.—7. maja kon-
tinentalni kongres.

Kontinentalni kongres je
zdaj v procesu organiziranja
po državah. Illinoiski kongres
se bo vršil 22.—23. julija v
Springfieldu. V državi Michi-
gan 25. junija v Battle Creeku.
V nekaterih državah so se
zbori že vršili.

Socialistična stranka je po-
slala vsem klubom proglas, da
naj store vse v svoji moči za
uspešen potek štiriletnega na-
črta za pojačanje strankinih
postojank, časopisja in agita-
cije.

"Daily Herald" prepove- dan

Nemška vlada je prepoveda-
la dostavljanje angleškega de-
lavskega dnevnika "Herald", ki
izhaja v Londonu. "Herald" je
glasilo mogočne angleške de-
lavске stranke. Izhaja v več
sto tisoč izvodih in je razšir-
jen po vsem kontinentu.

V Nemčiji so zdaj prepove-
dani vsi zunanji socialistični
listi.

Samomor socialistke

Antonija Pfuelf, socialistič-
na članica nemškega državnega
zboru, si je dne 9. junija
končala življenje v Monako-
vem v protest proti hitlerizmu.
Bila je stara 55 let. L. 1920
je sodelovala pri weimarski
ustavi.

Zlato med ljudstvom

Med ljudstvom je še vedno
za \$658,094,000 zlata kljub
predsednikovi zapovedi, da
mora biti vrnjeno v banke
pred 1. majem.

ZELEZNIŠKE KOMPA NIJE ZA ZNIŽANJE PLAČ.

Železniške kompanije so
sporočile unijam in meddr-
žavni transportni komisiji, da
zahtevajo 20 odstotkov zni-
žanja plače železniškim delav-
cem. Zdaj so v teku pogaja-
nja med zastopniki unij in
kompanij.

SAMOMORI V Z. D. NARAŠČAJO

V prešlih par letih so samo-
mori v vseh deželah silovito
narasli. Vzrok je kriza. V
Zed. državah si je lani konča-
lo življenje okrog 23,000 lju-
di, leto poprej pa 20,088.

Med samomorilci lani je bi-
lo izredno veliko starih brez-
poselnih delavcev. L. 1932 si
je vzelo življenje v New Yor-
ku 1,595 oseb, v Chicagu 597,
v Detroitu 311, v Los Ange-
lesu 398 in v Philadelphiji 353.

Nova "veleizdajstva"

Ameriška vlada obljublja,
da bo prosekutirala vse, ki
imajo več kot za \$100 denarja
v zlatu, Hitler pa bo obtožil
veleizdaje vsakega Nemca, ki
ima več kot \$43 v tujih valu-
tah.

Glavni stan nemške so- cialistične stranke premeščen v Prago

Eksekutiva nemške social-
demokratične stranke je pre-
mestila glavni stan v Prago
na Češkem. Od tu bo novi
strankin odbor vodil svoje ile-
galne revolucionarne aktivno-
sti med delavstvom v Nemčiji.

Tako se glasi kablagram
newyorškemu New Leadru.

Čikaška Tribuna pa poroča,
da se konservativno (manjšin-
sko) krilo, ki ima pristaše v
severni Nemčiji, s tem ukre-
pom ni strinjalo in si je usta-
novilo svoj urad v Berlinu.
Praški urad je pridružen de-
lavski-socialistični internacio-
nali.

Prof. Bergman socialis- kandidat za župana v Detroitu

Socialistična stranka v De-
troitu je sklenila, da bo pose-
gla v občinske volitve v Detroi-
tu, ki bodo prihodnje jesen;
nominirala je kandidata za žu-
pana in v druge urade. Volit-
ve se vrše po "nestrankarskem"
sistemu, kakor npr. v Milwau-
keeju. Za županskega kandi-
data je nominirala profesorja
Walter G. Bergmana. Pred-
no bo nominacija priznana,
mora soc. stranka dobiti 25,000
podpisov, kar za sodruge v
Detroitu ni malenkostno delo.

"POZABLJENI ČLOVEK" ŠE ČAKA NA NEW DEAL

NOVA demokratska vlada je na krmlu dežele blizu pet
mesecev. Njen načelnik predsednik Roosevelt je obljub-
bil, da se bo takoj, ko prevzame službo, spomnil "pozab-
ljenega" človeka. S tem je mislil ameriškega delavca—brez-
poselnega in zaposlenega. Mnogi so se zelo vzradostili ob
tej obljubi. Ampak pozabljeni človek je še vedno v vrsti po-
zabljenih ter čaka in čaka.

Rooseveltova administracija je v petih mesecih pomaga-
la velikim in manjšim solidnim bankam, a istočasno je po ban-
čnem moratoriju pustila zaprtih okrog štiri tisoč bank, v kate-
rih je vsled tega "zamrznilo" približno tri milijarde ljudskih
vlog. Za reveže, ki so izgubili prihranke v bankah, ni storila
ne prejšnja, ne ta vlada, ničesar.

Delavska tajnica v Rooseveltovem kabinetu je predlo-
žila kongresnikom in senatorjem načrt za uvedbo 6-urnega
delavnika pet dni v tednu z določbami za minimalno plačo.
Trgovske komore, velebankirji in industrialci so protestirali
in načrt je zadušil, v povračilo za to koncesijo kapitalistom
pa jih je Roosevelt pozval, da naj sami reorganizirajo indu-
strijo, skrajšajo delavnik in zvišajo plače, vlada pa jim bo
pri tem pomagala z regulacijami. Obljubili so mu. Enako
so obljubili Hooveru l. 1930, toda od tedaj so plače znižali v
mnogih obratih do 50 odstotkov.

Armada brezposelnih se ne manjša. Denarja je v ljud-
skih žepih čedalje manj. Ogromna večina zaposlenih de-
lavcev prejema zdaj le še od \$10 do \$20 na teden, ako delajo
vseh šest dni.

Inflacija, ki je mamila mnoge delavce, je pomagala edino
špekulantom, toda ker industrija ne veča obratov sporedno z
dviganjem cen delnic, bodo novi krah na borzah neizogibni.

Davki se večajo. Zvezna vlada, države in občine jih na-
lagajo na ramena ljudstvu, medtem ko multimilijonarji z
Morganom in Mitchellom na čelu niso že par let plačali nika-
kega dohodninskega davka. Ogoljufali so vlado za milijone
dolarjev, toda imajo protekcijo, ker so prodali delnice pod
ceno vodilnim demokratom in republikancem. Na ta način
jim je "legalno" podarila samo Morganova banka petnajst
milijonov dolarjev. Med podkupljenici so bivši člani obeh
prejšnjih republikanskih vlad, in člani sedanje Rooseveltove
administracije, dalje župani vele mest, guvernerji, vplivni vo-
ditelji industrij itd. Zdaj vlada preiskuje in bo še preisko-
vala, republikanci in demokratski mogotci na odgovornih
mestih, ki so prejeli milijone v Morganovih nagradah, pa se
trudijo, da afero čimprej zaduše. Enako je podkupoval oblast-
nike Insull v Chicagu, in po istem pravilu delujejo vse druge
mogočne finančne in industrialne kombinacije. Javnost pa
o tem izve šele ko kongres uvede preiskavo.

Roosevelt je obljubil, da bo pomel denarne menjalce iz
templja. Zdaj je dognano, da vlada v njegovem templju
kakor so v Hooverovem. Liberalci, ki so agitirali zanj, ga po-
zivajo, naj izpolni svoje obljube in odslovi vse, ki so bili na
listi Morganovega podkupovanja. Roosevelt molči.

"Pozabljeni človek" pa stoji ob strani in čaka na obljublje-
ni "new deal". In bo še čakal. To je kazen za njegovo ne-
premišljenost v volilnih bojih in za njegovo brezbriznost. Za-
nemarlj je svojo organizacijo in zdaj čaka drobtin. Nobene
moči za odpor ni v njemu. Izčrpan je do skrajnosti in dušev-
no potr, ker ga je objelo novo razočaranje.

Potrlost in čakanje pa ne privede v rešitev. Delavci in
farmarji imajo večino kakor so jo imeli do zdaj. Vsa dežela
je odvisna od njih. In vsi so odvisni drug od drugega. Čemu
sploh prepuščati vlado Zedinjenih držav Morganovi finančni
hiši?!

Kaj storiti? Čakati dalje? Bilo bi brezsmiselno. Ame-
riško delavstvo čaka in čaka vsa ta leta, dasi bi lahko imelo
vlado in kontrolo nad vsemi bogastvi v svojih rokah. Izhod
je organizacija—SOCIALISTIČNA organizacija! Morganovi
agenci v Rooseveltovi vladi in v kongresu ne bodo odpravili
krize v prid ljudstva. Ako in v kolikor jo bodo, store to radi
svojih profitov.

Socialistična stranka kliče delavce v svoje vrste. Slo-
venski delavci, pridružite se ji s tem, da pristopite v Jugoslo-
vansko socialistično zvezo.

Čemu kompanije ne znižajo cen plinu in elektriki?

Legislature mnogih držav so
se že bavile z vprašanjem, ču-
mu kompanije, ki oskrbujejo
prebivalstvo s plinom in elek-
triko, ne znižajo cen. Svojem
delavcem so zmanjšale plačo;
potrebščine, ki jih rabijo v
svojih obratih, so se pocenile
v zadnjih par letih, one pa
gulijo ljudstvo z enako visoki-
mi cenami kot so bile l. 1929.

Legislatura v Alabami je iz-
volila poseben preiskovalni o-
sek. V svojem poročilu, ki je
izšlo v obliki brošure, je odve-
zal kompanije vsake krivde,
"power trust" (zveza elektra-
ren in plinaren) pa je izdal
dotično poročilo v svoji bro-
šuri in ga razposlal vsem li-
stom v Zed. državah. Očitno
je, da je preiskovalna komi-
sija prišla pod vpliv intere-
sov power trusta. Delo proti
koristim ljudstva jim bo trust
bogato poplačal. Kako to store,
je pokazala senatna pre-
iskava Morganove banke in pa
Insullov škandal v Chicagu.

Tudi v Illinoisu je governer

Socialistični piknik 2. julija v Chicagu

Socialistična stranka čika-
škega okraja priredi svoj obič-
ajni letni piknik v nedeljo 2.
julija v Pilsen parku na 26.
cesti, blok vzhodno od S.
Kedzie Ave. Govorniki bodo
dr. Franc Soukup, član ekse-
kutivne delavske-socialistične
internacionalne in predsednik
senata češke republike; B. C.
Vladek iz New Yorka in več
drugih.

Na sporedu so razne sport-
ne in druge igre ter plesna za-
bava. Vstopnice so po 25c.
Dobe se pri vseh članih JSZ v
Chicagu in v uradu Proletarca.

V tej številki NA DRUGI STRANI:

"Razvoj struj in spo-
rov na konvencijah
S. N. P. J.

NA ISTI STRANI:
"Neodvisne napredne
skupine".

ANGLEŠKI CLANEK
O KONVENCIJI SNPJ
NA 4. STRANI.

Izhaja vsak četrtek.
Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inzenstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vai rokopi in oglas morajo biti v našem uradu naj-
posneje do ponedeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC
Published every Thursday by the Yugoslav Workers'
Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor Frank Zahs
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC
3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Nacionalistične panike povečavajo krizo

Val nacionalizma, ki se izraža v fašizmu, v geslih kot "buy American", in v carinskih obzidjih, ne protektrira nobene dežele proti "zunanjim" sovražnikom, nego jim škoduje, ker je dežela odvisna od dežele. V prid vseh bi bila torej kooperacija, kar pa blazni racionalizem in kapitalizem onemogočata.

Z zmago Hitlerja se je Nemčija razglasila za osvobodeno in se proglasila enakovredna drugim. Tak proglas, ali mišljenje, nič ne stane. Ampak Hitler je tudi obljubil zaposliti brezposelne in zagotoviti kruh vsake-mu nemškemu državljanu. Dekletom, katerih je več nego fantov, je celo obljubil mo-že in udobno, srečno družinsko življenje. Nič več jim ne bo treba v tovarne. Ampak dozdaj ni v Nemčiji še nikakega gospodar-skega izboljšanja, pač pa poslabšanje, in grozi ji nova katastrofalna inflacija. Mnogo tisoč fašistov je res dobilo službe, ampak so bile odvzete židom in socialistom v javnih uradih. Število brezposelnih ni vsled tega nič manjše. Zunanja trgovina je od časa, ko je Hitler načelnik vlade, jako padla, in remške finance so čisto iz reda.

Dokler bo ljudstvo v Nemčiji hotelo uživa-ti opij Hitlerjevega nacionalizma in se di-vilo svojo arijski "čistokrvnosti", bo "prero-jeni tretji rajh" že kako ostal na površju. Ampak blagostanja ne bo privabil, niti ne bo s svojo arogantnostjo, provokacijami in bru-talnim zatiranjem opozicije ter židov pri-pomogel k zblizanju dežel za sodelovanje. Nacionalizem, kakor ga zastopata Hitler in Mussolini, je strup za človeštvo. Ako se ga pravočasno ne odstrani, je nova svetovna ka-tastrofa neizogibna.

Fašizem potrebuje pomoč cerkve

Predno je postal Mussolini vladar Italije, ni bil cerkvenjak. Celo bojeval se je proti klerikalizmu. Ko pa je prevzel vlado, je med drugim zati tudi katoliško ljudsko stranko, njen voditelj je moral v izgnanstvo, a papežem pa je prišel Mussolini pogajanja za skupno sporazumno delitev vpliva in vla-de nad Italijo. Posledica je, da je katoliška cerkev v Italiji danes jačja kakor je bila kdaj poprej po združenju italijanskih provinc v eno državo. Toda to moč si je mo-rala kupiti na račun službovanja fašizmu.

Sličan proces se zdaj dogaja v Nemčiji. Hitlerjeva vlada zahteva, da se protestan-tovske sekte združijo v eno in poglavar te združene cerkve mora biti odobren od faši-stične stranke in vlade. Mnogi protestantski duhovniki se temu upirajo in zahtevajo, da naj ostane cerkev strogo samostojna. Pa ne bodo uspeli.

Katoliška cerkev v Nemčiji je tudi pri-pravljena, da se z odobrenjem papeža udi-nja Hitlerjevi vladi. Hitler je v ta namen že parkrat poslal svoje zastopnike v Rim, kjer sta jih Mussolini in papež prisrčno spre-jela. Diktatura torej ne more izhajati brez pomoči cerkve, ako je cerkev močna in vplivna. Se celo sovjetska Rusija je prva leta poskušala reorganizirati pravoslavlje v prilog boljševiške diktature, ne da bi pri tem pomagala cerkvi kot taki. Kajti za ohrani-telj boljševiške vlade je bilo potrebno cerkev kolikor največ mogoče uničiti, ker je bila vsa zgrajena na temelju največje ignorance in podpiranja carizma.

Diktatura v Jugoslaviji ima podporo pra-voslavne cerkve, manjka pa ji opora kato-liške konfese. Slednja je proti Beogradu v boju. Če pa bi Aleksandrova diktatura mogla pridobiti zase katoliško cerkev na Hr-vatskem in Slovenkem, bi postala trdna, kakor je Mussolinijeva v Italiji, vzile vsem svojim grehom in hibam.

Kaj je z razoborožitvijo?

Po dolgovernih prerokanjih je šla razo-borožitvena konferenca v Genevi na neza-služene počitnice. Armade ostanejo vzlic papirnatim obljubam kakor so bile in vojni izdatki bodo še tlačili ljudstvo. Razoboro-žitev in garantiran svetovni mir je v kapitali-stični družbi namreč nemogoč.

IZGUBLJENA ŽIVLJENJA V GOREČEM OLJU

V prejšnji številki smo poročali o eksplo-ziji na oljnem polju blizu Long Beacha v Californiji. Dogodila se je 2. junija. Stala je nad deset življenj, nad 30 delavcev pa je bilo obžganih in ranjenih. Na sliki so (bljine) naprave v plamenih.

RAZVOJ STRUJ IN SPOROV NA KONVENCIJAH S.N.P.J.

Na konvenciji SNPJ v Waukeganu l. 1925 se je delegacija začela prvič deliti v jasno do-ločene struje. In prejšnjih, razen v početku, se niso poja-vile v tako izraziti obliki. O-pozicijo proti socialistom na konvenciji v Waukeganu je organiziral tedanji komunistič-ni vodja Charles Frank Novak (Bartulović). Komunisti so na-jeli skozi ves čas konvencije poseben lokal, v katerem so imeli shode in seje. V zavez-ništvu z njimi so bili desni ek-stremisti (konzervativci), ka-terim so načeljevali M. J. Turk, Paul Berger in Frank Vidman. Sporazumeli so se za skupno listo kandidatov, ki pa ni krožila med delegati v tisku, kakor na prošlima dva-ma konvencijama, nego je bi-la agitacija zanje le ustmena.

Waukeganska konvencija je torej napravila po zaslugi ko-munistov nekaj mejnik, ki ja-sno loči eno skupino od druge. Izgledalo je že, da na prošli konvenciji v Chicagu ne bo ni-kakih organiziranih "blok"ov. Nekateri delegati in gl. odbor-niki socialističnega prepriča-nja so moč in organizacijsko sposobnost nasprotnika podce-njevali in trdili, da opozicija sploh ne bo prišla dosti v upo-štev. Posledica tega napačne-ga mnenja je bila, da se socia-listi do zadnjega momenta sploh niso organizirali, in da v mnogih važnih vprašanjih ni-so nastopali enotno. V kon-venčne odbore so predlagali de-legate iz raznih krajev raznih prepričanj. Vsi konvenčni od-seki so vršili svoje delo spora-zumno, le odsek za pregledo-vanje poslovanja glavnih od-bornikov je imel neprimlike ra-di obtožb, katere so mu bile prinešene z motivi, da se na konvencijo zanese boj za oslo-vo senco in obenem pa odvrne pozornost od investicij. Pote-za se je precej dobro posreči-la.

Ko sta izšli listi kandidatov, je imel za socialistično marsi-ko kritično besedo. Nekateri so grajali, ker je bil na nji kandidat tudi proti gl. blagaj-niku John Vogriču. Enim bi bilo ljubše, ako bi tudi Caink-er ne imel protivnika.

Oba bi bila lahko ostala v tem taboru. Odujila sta se mu v boju z Jožetom Zavert-nikom, oziroma v boju z nje-govim sinom Richardom. Ta zdaj pomaga tistemu Bergerju, proti kateremu je pred nekaj leti bljuval ogenj in žveplo. Ko je Richard nekoč v društvu "prosekutiral" socialisti Oli-pa, so mu odobrvali. Ko se je obrnil od njih, je bila jeza in srd na vse socialiste, četudi omenjeni ni bil nobenkrat član stranke. In ko se je vr-nil, kamor spada, je spet vse dobro.

John Vogrič, ki je zelo pri-kupna oseba, je vzlic svojemu mirnemu nastopanju in preu-darnosti besed jako pretkan v taktiki. To ga je napravilo močnega. Kdor je bil na kon-venciji l. 1925 v Waukeganu, se bo spominjal, da je prišel

vsled boleznj na zborovanje pozneje in da so mu priredili komunisti in bergerjevci ova-cijo. Tako je bil—morda proti svoji volji—transferiran v na-sprotni "blok", v katerem so ga smatrali za svojega človeka. Enako tudi pred štirimi leti. V nesporazumih na sejah gl. odbora je J. Vogrič naj-večkrat glasoval s takozvano opozicijo, dasi je bila dostikrat popolnoma na napačen sta-lišču. Objavljeni zapisniki so priča. John Vogriča torej ni nihče tiral v nasproten tabor. Prišel je vanj največ vsled svo-jega tesnega osebnega prija-teljstva z M. J. Turkom in P. Bergerjem.

Kar se tiče V. Cainkarja, mu je M. J. Turk še pred kon-vencijo leta 1925 dejal, da naj bo na konvenciji "nevtralen", v povračilo pa mu je zagoto-vil, da mu opozicija ne bo po-stavila protikandidata. Caink-er se na konvenciji v Wauke-ganu res ni dosti umešaval v frakcijski boj, potegnil pa se je parkrat za Jožeta Zavert-nika, katerega so silovito na-padali. Zato je za gl. pred-sednika proti njemu kandidiral "komunist" Jernej Hafner, toda Turkova skupina je tajno podpirala Cainkarja. Od so-cialistične strani Cainkar ni imel opozicije.

Pred čikaško konvencijo l. 1929 je M. J. Turk Cainkar-ja popolnoma pridobil in ga u-veril, da ga mislijo socialisti spraviti ob službo. Tako je tudi Cainkar prišel v "progre-sivni blok" po svojem lastnem nagibu in pod vodstvom M. J. Turka. Na konvenciji l. 1929 je nastopal sporazumno s ko-munisti in bil je njihov kandi-dat za predsednika konvencije in za gl. predsednika. Po kon-venciji pa, ko so komunisti či-tali o njegovih nastopih na pri-reditvah jugoslovanskih diplo-matskih zastopnikov, so ga v "Radniku" napadali za izda-jalca.

Socialisti niso proti John Vogriču še nobenkrat vodili re-sne agitacije, imel pa je re-snega protikandidata na kon-venciji l. 1929 v osebi L. Med-veška. Proti Cainkarju niso socialisti vodili niti toliko agi-tacije kolikor bi jo vsled nje-govega postopanja in križkra-ženja moralo biti.

Ta dejstva je bilo treba na kratko navesti v pojasnilo o-nim, ki so jih pozabili, ali pa še ne vedo, kako in čemu so nastala ta razpota. — F. Z.

Razprava v klubu št. 1

Chicago, Ill. — V klubu št. 1 bo v petek 23. junija poročal Donald J. Lotrich o kontinentalnem kongre-su v Washingtonu. V kolikor bo do-puščal čas, bodo člani lahko izrazili tudi svoje mnenje o idejnem boju in taktiki na prošli konvenciji SNPJ. P. O.

Naznanilo iz Moon Runa

Članstvo Slovenskega Podpornega Društva Moon Run, Pa., opozarjam, naj se gotovo udeleži seje, ki se bo vršila v nedeljo 2. julija ob 1. pop. day light saving time. Prisotnost članstva je potrebna radi zelo važ-nega sporeda te seje. Frank Macsek, predsednik.

Na obisku v Sharonu

Bridgeport, O. — Dne 27. maja sem se odpravil z družino na prired-bo pevskega društva "Slavec" v Sharon-Farrell, Pa. Mimogrede smo se ustavili pri par sodrugih v Gi-ranhu, O.

Koncert "Slavec" je bil v danih okoliščinah prvovrsten. Pevci in leralci so svojo nalogo dobro izvršili. Pevski zbor se je pod novim pevo-dcem Belovičem jako izboljšal. Svoje točke na koncertu je fino nredval. Posebno se je odlikoval kvartet in duet. Sploh obeta po-stati ta zbor v ponos naselbini in je vreden vse mogoče opore.

Podpisani je na tej prirdbi soro-govoril nekaj malega v oporo kul-turnemu udeleževanju naših pro-vestnih društev in delavskega gla-banja.

Sporod v splošnem je bil prav mi-kaven. Tistim, ki so ostali doma, je lahko žal, ker so zamudili priliko. Nekateri smo po programu ponu-deni čas izrabili za razne pomenke in agitacijo. Vsi naročniki Prole-tarca so obnovili naročnino in eden se je na novo naročil. S. Torny Bo-golin je nabral \$1.65 v tiskovni fond Proletarca.

Rojaki v Sharonu, Farrellu in so-sednih naselbinah so jako družabni in vljudni. Kot drugod, so zelo pri-zrediti vsled krize. Brezposelnih je mnogo kljub obnovitvi obrata v re-katerih tovarnah. Zaslužek je sra-motno nizek.

Hvala vsem, ki so mi šli na roko, posebno Mrs. Gorenčević. Sešel sem se tudi s sodrugi Lenarčič, Godina, Cvelbar, Bogolin itd. Jos. Germ pa mi je pomagal agitirati. Zelo rad bi bil ostal še nekaj časa med njimi. Ampak čas je potekal in morali smo proti domu. Želim, da se spet sni-demo čimprej. — Joseph Smoy.

Medkonvenčne priredbe

Chicago, Ill. — Prva prireditve v počast delegatom X. redne konven-cije SNPJ se je vršila v sredo 24. maja zvečer, ko je dramski odsek kluba št. 1 vprizoril pod režijo P. Bernika N. Nušičevu dramo "Mrak". Bila je igrana z velikim efektom. Moralen uspeh popoln.

V četrtek 25. maja je predaval Antor Garden o bodočnosti jugoslo-vanskih podpornih organizacij. To je bilo edino predavanje pod pokro-viteljstvom pripravljalega odbora čikaških društev.

Sporod koncerta v nedeljo 28. maja ni bil posebno obsežen. Pev-ske točke "Save" in "Prešerna" so bile dobro podane.

Zaključna prireditve je bila mla-dinska igra "Janko Brlec iz njegovi-otroci", ki jo je spisal Katka Zu-pančičeva. Vprizorilo so jo učenci in učenke slovenske šole društva "Pio-neer". Poleg igre je bilo nekaj de-klamacij in nagovorov. Ves spored na tej prirdbi je predvajala mla-dina, ki se je zelo potrudila. Škoda, ker se je niso mogli udeležiti vsi delegati.

Čikaška društva so priredila dele-gatom tudi običajni banket. — X.

Slovenski delavci, udele-žite se piknika 2. julija!

Chicago, Ill. — Zavedno čikaško delavstvo se zbere v nedeljo 2. ju-lia na velikem pikniku socialistične stranke, ki bo v Pilsen parku na 26. cesti, blok vzhodno od S. Kedzie Ave. Na sporedu so govori, spor-te in zabavne igre ter plesna za-bava.

Med drugimi bo govoril tudi dr. Franc Soukup, predsednik senata če-ške republike in mednarodno znan socialistični voditelj, ki dospe te dni na govorniško turo v Zed. državam.

Vstopnice so po 25c. Prodajajo jih člani kluba št. 1 in člani dru-gih klubov naše zveze v Chicagu. Polovico od prodanih vstopnic gre klubu, ostala polovica pa okrajni organizaciji.

Ker se piknik letos vrši v osredju slovenske naselbine na zapadni strani, je pričakovati od Slovencev in posebno še od Čehov velike udeležbe. Prostora v Pilsen parku, ki je za pik-nike moderno opremljen, a odrom na prostem, igrišči in velikim pavil-jonom, je za tisoče ljudi. Sodrugl in sodružice, ponudite vstopnico za piknik 2. julija vsakemu, s katerim pridete v dotiko, da jih raspečamo vsaj pet sto. — P. O.

Tiskovni fond "Proletarca"

Za pokritje dolga tiskarni za tisk Proletarca so prispeva-li:

II. Izkaz.
CALIFORNIA.—Kvota \$14.00.
San Francisco.—Andrew Lekšan \$4.25.
Se manjka do kvote \$9.75.
COLORADO.—Kvota \$30.00.
Rapaon.—Blaž Strovac 50c.
Se manjka do kvote \$29.50.
ILLINOIS.—Kvota \$487.00.
Chicago.—Kolekta med delegati \$35.97.
Waukegar.—Neimenovan 30c.
Chicago.—Klub št. 16 JSZ \$5;
John Max Jr., \$5, Martin Keržan 75c, skupaj \$10.75.

North Chicago.—Frances Zakovšek \$1, neimenovan 50c, skupaj \$1.50.
Springfield.—John Goršek \$1.00.
Skupaj \$49.52. Skupaj s prej-šnjim izkazom \$61.68. Se manjka do kvote \$425.32.

KANSAS.—Kvota \$30.00.
Pittsburgh.—Neimenovan 75c.
Skupaj 75c. Skupaj s prejšnjim izkazom \$1.33. Se manjka do kvote \$28.67.

MONTANA.—Kvota \$14.00.
Red Lodge.—K. Erznosnik 60c.
Skupaj 60c. Skupaj s prejšnjim izkazom \$1.40. Se manjka do kvote \$12.60.

MICHIGAN.—Kvota \$159.00.
Detroit.—Po 50c: Andrew Grum in Peter Benedict, skupaj \$1.00.
Skupaj s prejšnjim izkazom \$3.05.

Se manjka do kvote \$155.95.
MINNESOTA.—Kvota \$33.00.
Buhl.—Max Martz 33c.
Se manjka do kvote \$32.68.

NEW YORK.—Kvota \$127.00.
Little Falls.—Po 25c: Jos. Lestir in Tony Mlinar, skupaj 50c (poslal Fr. Petava).
Little Falls.—Klub št. 14 JSZ \$5;
Elizabeth Penich \$1; Joseph Cvečar 50c, skupaj \$6.50.

Skupaj \$7.00. Skupaj s prejšnjim izkazom \$9.00. Se manjka do kvote \$118.00.

OHIO.—Kvota \$747.00.
Cleveland.—Frank Barbič \$1.50.
Girard.—Nabravo v veseli družbi \$1.75 (poslal John Tancek).

Skupaj \$3.25. Skupaj s prejšnjim izkazom \$6.15. Se manjka do kvote \$740.85.

PENNSYLVANIA.—Kvota \$482.00.
Hermine.—Math Drap 50c.
Bentleyville.—Louis Humar 50c.
Johnstown.—Ignac Groznik \$1.00.
Forest City.—Frank Rataic \$1.00.
Imperial.—Frank Augustin \$1.00.
Sharon.—Nabral Anton Bogolin na koncertu pev. zbora Slavec \$1.65 (poslal Joseph Smoy).

Hermine.—Frank Semich 80c.
West Newton.—Joseph Zorko 50c.
Skupaj \$6.95. Skupaj s prejšnjim izkazom \$17.46. Se manjka do kvote \$464.64.

WISCONSIN.—Kvota \$297.00.
Willard.—Steve Vidmayer 50c.
Milwaukee.—Mike Kirm \$1.00.
Skupaj \$1.50. Skupaj s prej-šnjim izkazom \$3.75. Se manjka do kvote \$293.25.

WYOMING.—Kvota \$37.00.
Rock Springs.—Frank Peternel 50c.
Skupaj s prejšnjim izkazom \$1.00.

Se manjka do kvote \$36.00.
Skupaj v tem izkazu \$76.13.
Prejšnji izkaz \$34.52, skupaj \$110.65.
Se manjka do kvote \$2,389.35.

Program kontinentalnega kongresa v Washingto-nu je treba uresničiti

Hermine, Pa. — O kontinentalnem kongresu za ekonomsko rekonstruk-cijo, ki se je vršil meseca maja v Washingtonu, je bilo v Proletarcu že precej poročano, iz brskone bo ob-javljenih še nekaj drugih poročil, predno pride moje na vrsto.

Naime je ta ogromni zbor napravil najboljši vtis. Tisoče delegatov se je zbralo iz vseh krajev prostrane dežele, da se aporazumejo za enoten program in SKUPNO akcijo.

Največja značilnost tega kongre-sa je, da so bili na njemu poleg in-dustrialnih delavcev zastopane tudi močne, vplivne organizacije farma-jev, ki danes prav tako čutijo bič panike, kakor tovarniški proletarijat.

Silovito so vplivali na nas apeli govornikov na skupen boj za skupne koristi. Govor nekega dekleta iz Detroita, čigar ime si nisem zapo-mnil, je segal ne samo v razum, nego je ganil tudi srce, da so se mi o-rošile oči. Pa ne samo meni. Kadar človek vidi, kako goreče propa-girajo delavsko solidarnost mladi in stari, dobi novega bodrila in ni ga strah prihodnosti.

Jaz bom storil, kolikor mi bodo dopuščale sposobnosti in okolišine. Priporočam pa se rojakom za sode-lovanje. Agitiram za Proletarca in druge socialistične liste, sprejemam naročnino od novih naročnikov Pro-avete, prodajam knjige iz Proletar-čeve knjižarne in seznanjam ljudi z angloškimi socialističnimi publikaci-jami. Zastopam tudi nemški socia-listični tednik Volkszeitung. Torej rojaki delavci, uspeš bomo, če bo-mo drug drugemu pomagali pri agita-ciji. Apeliram na vas za koopera-cijo. — Anton Zornik.

Socialisti ne agitirajo za pla-čilo, ker ga v denarju ne pre-jemajo. Denarna sredstva pa so socialistični stranki vzlic temu potrebna, ker s samimi praznimi rokami ne more vršiti vzgojnega in propagandistič-nega dela.

"Neodvisne napredne sku-pine" na konvenciji SNPJ

Ludvik Medvešek je zapisal v Enakoprav-nosti z dne 6. junija med drugim sledeči sta-vek: "Agitacija za odborniška mesta je bila ves čas konvencije živahna, toda to ni bil boj med socialističnimi in nazadnjaškimi ter komunističnimi strujami, ampak je bila to tekma za vodstvo Jednote med strogo socia-lističnimi in neodvisnimi naprednimi skupi-nami." (Poudarek moj.)

Dalje piše: "Obe skupini sta sedaj v od-boru skoro enako zastopani in smo uverjeni, da bo to le v korist jednoti in članstvu."

Prijatelj Medvešek bržkone ni uagnil pravilno oceniti "naprednih skupin" in je enostavno prevzel formulo čikaških sloven-skih demokratov in republikancev, ki pravi-ko, da so "napredni" vsi tisti, ki blatio so-cialiste in njihovo delo.

Kaj pravzaprav so "napredne skupine"? Ali je človek morda napreden zgolj zato, ker "k maši ne hodi"? Ali pa zato, ker je na jeziku svobodomislec, dejansko pa podpor-nik cerkve? Ali se naj šteje k "naprednim skupinam" one, ki so za petak postali demo-k-rati, ali dotičnike, ki so pred dobrimi štiri-mi leti se z vso vmeno ponujali slovenskim volilcem Hooverja in raketurske lokalne "po-litične"? Mar naj smatramo za "napredne skupine" dotičnike, ki so bili večraj republi-kanci, danes so demokrati, v odmorih (med voutvami) pa ilitajo s komunisti in ustanav-ljajo "delavske" (!) klube—za boj proti so-cialistom?

Besedo "naprednost" se med Slovenci in drugimi narodi silovito zlorablja. Ljudje, ki so že leta in leta na čelu borbe proti vse-mu kar je resnično naprednega med ameriškimi Slovenci, niso "naprednjaki", ako ima ta beseda sploh se svoj prvotni pomen. Res, tudi nazadnjaki se imenujejo za "napred-njake". Nince se ne trka po prsih, češ, jaz sem nazadnjak! Noben kapitalistični poli-tik ne pride pred delavce v viogi služabnika privatnih interesov, ampak vsaki jim pripo-veduje, da mu je samo za ljudstvo in da bo storil vse za ljudstvo. Nato svoj govor za-beli še s par groznjami kapitalistom in naiv-neži ploskajo. Hitler v Nemčiji imenuje svo-jo stranko za narodno—"socialistična". He-riotova stranka v Franciji prihaja pred voli-ce z imenom "radikalno-socialistična", da-si ni socialistična, ne pripada nikaki interna-cional in je po programu le demokrata in liberalna. Ime samo na sebi torej malo po-meni, pač pa programi in dejanja ter delo-vanje tistih ljudi, kateri vodijo razna giba-nja.

V prejšnji številki "Proletarca" so bile na-vedene osebe, katere so načeljevale "napred-nim skupinam," v borbi proti strogo socia-listični skupini" (ki pa tudi ni bila tako stro-go socialistična, kakor domneva prijatelj Medvešek). Ali je kdo, ki more smatrati do-tičnike, če se jih sodi po njih dosedanjem delu, za naprednjake? Ako so oni napred-njaki, potem je naprednjak tudi Lojze Pirc, Tone Grdina, James Černe itd., kajti vsi ti sovražijo socialiste in se bi zvezali tudi z vragom, da bi jih porazili.

"Proletarec" z dne 8. junija pravilno kon-statira, da je bilo na listi kandidatov "neod-visnih skupin" nekaj takih, ki so poštenjaki in ki niso izkoriščali jednote, zato pa bi bilo zanje častnejše, ako bi bili kandidirali samo-stojno, ali pa delovali skupno s socialisti. Med njimi je tudi Ludvik Medvešek.

Pri "neodvisnih" je imel odločujočo bese-do med drugimi bivši republikanec, poznejši "farmer-laborit" in sedanj "demokrat", ki je v hujškanju in sovraštvu nedosegljiv. Govori o "interesih" jednote, misli pa le na svoje koristi. Član je jednote, ob enem po-maga nečlanom, da jo tožarijo. Ali je on naprednjak?

Dalje je bil eden glavnih kolovodij "neod-visnih naprednih skupin" človek, ki je svoje denarne zahteve vlekel s konvencije na kon-vencijo toliko časa, da mu je Jednota ugo-dila. In to ni bilo edino koristolovstvo, ki ga je storil. V politiki je demokrat, a ob enem kuje zveze s komunisti za blatenje so-cialistov.

V vodstvu "naprednih skupin" je bil tudi načelnik "naprednih skupin" na konvenciji izza štirih let. Dasi je z mnogimi svojimi bivšimi prijatelji skregan, in četudi so ga v njegovem društvu izgrlili, je stopil združe-no z njimi na listo "neodvisnih" delavskih (?) kandidatov ter agitiral zanje po svojem starem načinu "slišljajoče kampanje". Do prošlih županskih volitev je bil republika-nec, nato pa je postal glavni govornik na slovenskem demokratskem shodu. Ali so ta-ka svojstva potrebna, predno se človeka sme smatrati za naprednjaka?

Nekateri mislijo, da so naprednjaki tudi tisti, ki so z denarjem organizacije gospe-darili tako kakor bi s svojim nikdar ne hoteli. In pa oni, ki so šli v nedeljo 28. maja k služ-bi božji, po maši pa na sestanek "naprednih skupin", na katerem so se dušali, da je treba socialiste vse do zadnjega vreči iz odbora.

Morda sem v zmoti, ampak jaz takih lju-di ne smatram za naprednjake. Tudi sem zelo zelo v dvomu, da bi načelniki teh skupin hoteli ali celo znali koristiti SNPJ. Zanje velja pravilo, da je Bog sam sebi najprvo ustvaril brado. — K.

Dokler bomo imeli sistem, ki dovoljuje, da ima lahko parazit milijon dolarjev in več čistih dohodkov na leto, četudi ne dela, de-lavec pa za svoje garanje \$15 plače na te-den, bodo razredi in krivice.

P. ZOLA:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

"Jaz, moj brat Tommaso, bi glasoval nasproti, vedno nasproti, vedno nasproti... In dobro veš da bi imeli večino. S papažem kraljem je vse pri kraju. Sam Borgo bi se u pri... Ali nikakor ne pravim, da se ni treba zediniti z njim, da bi imela vera ugled po vsem svetu."

Pierre je poslušal z živahnim zanimanjem; končno se je ohrabil in je vprašal:

"Ali je v Rimu mnogo socialistov med ljudstvom?"

Topot je bilo treba dalje čakati na odgovor.

"Socialistov, gospod abbe? Gotovo, nekoliko, ali mnogo manje nego po drugih mestih... To so novotarije, katerih se udeležujejo tisti, ki so nepotrebnost, ne da bi mnogo razumeli o tem... Kar nas je starih, smo bili vedno za svobodo, ne pa za po- žiganje in ubijanje."

Bal se je pač, da bi preveč ne povedal v pričo dame in gospodov, pa je začel stoka- ti in se zleknil po slavnici. Medtem je kontesina, ki jo je slabi duh nekoliko nad- legoval, pošepnila duhovniku, da je bolje, če izroče svojo miloščino doli ženi, pa se je po slovila.

Tommaso je že zopet sedel za mizo in podprl brado z rokami; pozdravil je goste, ne da bi ga njih odhod bolj vznemirjal ka- kor prihod.

"Na svidenje! Zelo me je veselilo, da sem Vam mogel poslužiti."

Ali na pragu se je razvelj Narcisse. Obr- nil se je, da bi še enkrat občudoval glavo starega Ambrogija.

"Moj ljubi abbe, le pogledjte, kakšno moj- strsko delo! To je krasno, to je prelepo! Veliko manj banalno kakor dekletov obraz!... Tukaj sem gotov, da me ne zapelje no- bena spolna past v izkušnjo, ne razgrevam se zaradi nizkih verzov... In pa kakšna neskončnost je v teh vraskah, kakšna skriv- nost v globocini teh oslepelih očih, v teh namršnih laseh in v bradi. Tako si človek zamišlja preroka, Boga očeta!"

Spodaj je sedela Giacinta še vedno s svo- jim dojenčkom na kolenih in udrtm zabo- ju. Nekoliko korakov od nje je stala Pieri- na pred Darijem in z radostnim licem gle- dala, kako je kadil svojo cigareto. Tito pa, stisnjen v travo kakor žival, ki se greje na soncu, ni odvrnil pogleda od njiju.

"Oh, signora!" je mati nadaljevala s svo- jim vdanim, tožecim glasom, "zdaj ste vi- deli; komaj se more to stanovati. Dobro je le to, da je res dovolj prostora. Ali prepri- je tak, da ni ne jutraj ne zvečer varnosti pred smrtno. Razumtega mi delajo luknje večni strah zaradi otrok."

Povedala je, kako se je neka žena enkrat zvečer, ko je mislila, da stopa na hodnik, zmotila in smatrala okno za vrata; teleb- nila je na cesto in je bila takoj mrtva. Neko malo dekletce si je zlomilo obe roke ko je padlo z neograjene stopnice. Povrh vsega bi človek tu notri lahko umrl, ne da bi kdo kaj zvedel in ne da bi komu prišlo na misel, da ga pobere. Prav pred enim dnevom so našli v kotu odlegle sobe truplo starega mo- ža, ki ga je morala lakota že pred tednom umoriti; gotovo bi bil tam obležal, če ne bi bil smrdom sosedom izdal njegove navzoč- nosti.

"In če bi bilo vsaj jedi," je nadaljevala Giacinta, "ali če človek ne je, pa mora do- jiti, nima mleka. To dete mi izsesava kri. Rado bi kaj dobilo, začne kričati—jaz, jaz pa se razpočem ker nisem kriva, da ničesar ne dobi."

Zares so ji stopile solze v pobledele oči. Naenkrat pa se je razjezila, ko je opazila, da se Tito še vedno kakor žival na soncu valja po travi; zdela se ji je neuljudno na- pram finim ljudem, ki bi mu gotovo pred odhodom podarili kaj denarja.

"E, Tito, postopaj, ali ne znaš vstati, če te pride kdo obiskat?"

Izprva se je delal gluhega, nazadnje pa se je dvignil, toda zlovoljnega obraza; Pier- ra je zanimal, pa se je trudil, da bi ga pri- pravil do besede, kakor je gori izpraševal očeta in strica. Ali iz njega je mogel izvleči le tupatam kakšen kratek, nezaupen in jez- liv odgovor. Ker ni dela, ne more človek nič drugega kakor spati. Kar je, se ne iz- premeni, tudi če se človek razburja. Naj- boljše je tudi živeti, kakor je pač mogoče, da

si človek ne kazi še bolj življenja. Socia- listi? No, morda jih je kaj, on pa ne pozna nobenega. Kakor se je držal medlo in rav- nodušno, je bilo spoznati, dasi se je oče raz- vnel za papeža in stric za republiko, da se on odločno ne briga za nič. V tem je Pierre spoznal konec naroda, boljše rečeno dremež naroda, v katerem se še ni prebu- dila demokracija.

Ko pa je duhovnik hotel zvedeti, koliko je star, v katero šolo je hodil, v katerem o- kraju je bil rojen, mu je Tito nenadoma se- gel v besedo in dejal, kazoč s prstom v zra- ku na svoje prsi, z resnim glasom:

"Io son Romano di Roma!"

Zares, ali ni ta odgovor povedal vsega? "Roman sem iz Rima." Žalostno se je Pier- re nasmehljaj in molčal. Še nikdar ni moč- nejše občutil prevzetnosti plemena, prasta- re, tako suho ooremenjujoče dedščine slave. V tem degeneriranem fantu, ki je komaj znal pisati, se je zopet oživela neomejena ošabnost Cezarjev. Ta sestradance je po- znal svoje mesto in bi bil znal instinktivno naštet vse lepe strani njegove zgodovine. Znana so mu bila imena velikih cesarjev in velikih papežev. Čemu bi delali oni, ki so bili gospodarji sveta? Zakaj se ne bi v najlepšem mestu, pod najlepšim solncem ži- velo v noblesni in lenobi?

"Io son Romano di Roma!"

Benedeta je stisnila materi svoj dar v ro- ko, Pierre in Narcisse, ki sta se hotela pri- družiti njenemu dobremu delu, sta storila enako. Naenkrat je prišlo Dariju, ki je bil posnel primer svoje sestrične, nekaj lepega na misel. Pozabiti ni hotel na Pierino, kate- ri ni maral darovati denarja, pa je rahlo položil prste na ustne in dejal smehljaje:

"Za lepoto!"

In ta skozi zrak poslani poljub, ta neko- liko porogljiv smehljaj, ta zaupljivi knez, ki je obujal nemo oboževanje lepe delavke kakor v ljubezenski povesti: iz starih časov, vse to je bilo res dražestno.

Pierina je vsa zardela od veselja; izgubila je glavo, pograbila Darijevo roko in je z ne- premišljeno kretnjo, v kateri se je spajala hvalačnost z zaljubljenostjo neznostjo, piti- snila nanjo svoje vroče ustne. Ali v Titovih očeh je vzplamela besnost, surovo je pogra- bil sestro za krilo in jo hudobno mrmraje sunil s pestjo na stran. (Dalje prihodnjič.)

AGITATORJI NA DELU

izkaz naročnin, ki so jih poslali agitatorji "Proletarca".

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi v polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem se- znamu z dvema polletnima.

IV. izkaz.	
Anton Jankovich, Cleveland, O.	78
Jacob Rozic, Milwaukee, Wis.	32
Frank Podboy, Parkhill, Pa.	25½
Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.	24
John Zornik, Detroit, Mich.	19
Anton Zornik, Herminie, Pa.	15
Joseph Snoy, Bridgeport, O.	13½
Leo Alper, Milwaukee, Wis.	11
Frank Petavs, Little Falls, N. Y.	9½
Joseph Bratkovich, Pittsburg, Kans. ...	7
John Tancek, Girard, O.	7
Joseph Lever, Cleveland, O.	6
Frances Zakovšek, No. Chicago, Ill. ...	6
John Langerholc, Johnstown, Pa.	4
Anton Zaitz, Forest City, Pa.	4
Anton Per, Springfield, Ill.	4
Nick Triller, Library, Pa.	4
K. Erznosnik, Red Lodge, Mont.	4
Anton Dobrovolc, Girard, O.	4
Ludvik Medveshek, Cleveland, O.	4
Anton Sular, Arma, Kans.	4
Andrew Leksan, San Francisco, Calif. ...	4
Anton Vičič, Chicago, Ill.	2
Frank Nagode, Sheboygan, Wis.	2
John Tercelj, Strabane, Pa.	2
Frank Ursitz, Sygan, Pa.	2
Frank Gregorin, Little Falls, N. Y.	2
Anton Jeram, Burgettstown, Pa.	2
Anton Udovich, La Salle, Ill.	2
D. J. Lotrich, Chicago, Ill.	2
Frank Modic, Warren, O.	2
Frank Mihelich, Cleveland, O.	2
John Teran, Ely, Minn.	2
John Jereb, Rock Springs, Wyo.	2
George Smrekar, Aliquippa, Pa.	2
Leo Zevnik, La Salle, Ill.	2
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	2
Frank Bizjak, Chicago, Ill.	1
Frank Boltzear, Pueblo, Colo.	1
Leo Poljšak, Cleveland, O.	1
John Rak, Chicago, Ill.	½

Skupaj v tem izkazu (8 tednov) 323 pol- letnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 120½.

Orožarne zločincev v Chicagu

Vrtno leto (na)bere čikaški policija pri zalotnih kločincih cele skladišnice revolverjev, strojnih pušk, pušk in drugega morilnega orožja, ki ga od časa do časa naloži v motorni čoln in zvrne v jezero. Ta slika prikazuje tak proces.

Naše izkušnje pri zadnjih volitvah in njih nauki

(KONEC.)

Ljudstvo predvsem ne ve in ne razumeva, da je stranka že pred dolgimi leti propagirala — postave in reforme, katere, ako bi bile izvede- ne, bi onemogočile sedanjí težavni gospodarski položaj mesta in ob- nem davkoplačevalcev. Večina ljud- stva se ne razume, da se tudi še sedaj ovira vsako zdravo in smot- no delovanje socialističnih uradnikov na račun ljudstva in v prid male peščice velikih davkoplačevalcev. Preplitko razumevanje, nezmožnost zdravega presojanja razmer in okoli- ščin, to je naša glavna ovira, kar obenem pomeni, da je bilo delova- nje stranke v vseh teh letih preplit- ko, in da si segalo v globocine ljud- skih mas. Ni se vršilo dovolj siste- matično, z eno besedo, preveč je bilo na vseh straneh zanašanja na tre- notne uspehe, češ, na teh bomo gra- dili še večje in pripravljalí pota za končne dalekosežne zmage.

Dogodki zadnjih par let so bili preostro začetni iz preglednega pomena, da bi jih moglo strankino vodstvo prezreti. Val nepričakovane zmage demokratske stranke je ne- nadoma razkrl novo stran psiholo- gijske ameriškega naroda. Razočara- na masa se je vrgla z vso silo na drugo stran in glasovala za stranko, od katere je pričakovala rešitev. Razpad kapitalizma je s tem stopil v predzadnjo fazo svojega obupnega boja za obstanek.

Socialistična stranka je v tem or- jaškem boju ne samo obdržala svo- je postojanke neomajane, temveč jih je zelo ojačala. Obenem je to do- vedlo v spoznanje pomanjkljivosti dosedanjega delovanja. V teku zadnjih šestih mesecev je strankino vodstvo izvršilo ogromno iz temeljite preosnovitve svojega ag- itatoričnega delovanja. Ta izpre- memba izvršena na obširni, dobro za- snovani podlagi bo imela dalekosež- ne posledice za bodočo strankino uspehe. Organiziralo se je pod po- sebnim, strokovnim vodstvom poseb- no izobraževalno delo, katero obse- ga vse dele okraja in sega tudi v vsa važnejša mesta države Wisconsin med industrijske delavce, obenem pa tudi med farmerje.

Vodstvo tega delovanja je v ro- kah mladega, zelo sposobnega so- druga, kateri ima pogled v vse hibe našega prejšnjega delovanja. Nje- gov glavni cilj je, zatreči v stranki prejšnjo, popolnoma zgrešeno takti- ko, zanašanja na trenutne uspehe na voličih in postavljanje vodilnih sodrugov v razne urade, da se s tem pridobiva vpliv in navidezno moč ali veljavo.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND
SURGEON
OFFICE HOURS AT
3724 W. 26th Street
1:30—3:30—6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Roosevelt 1695
Wednesday and Sunday by
appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call
Austin 5700

Priloga je k
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI.
Naročite si danes
"PROSVETA"
Stane na celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00.
Ustanovljajte nova društva.
Dost. članov (to) je treba na
novo društvo. Naclov na list in
na tajništvo je:
2087 S. LAWNDALE AVE.,
CHICAGO, ILL.

printing

by
ATLANTIC PRINT. & PUB. Co.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lounsbury 3013

bivanje sredstev potrebne priredbe, kakršna bo piknik 18. julija.

Na sporedu bo baseball, kegljanje in tekme. Govornik na tem pikni- ku bo, če le mogoče, Norman Tho- mas, ali pa župan Hoan iz Milwa- keeja.

Vstopnina je samo 10c. Pomagali bodo tudi člani kluba št. 45 JSZ. Udeleženci bodo postreženi z okusi- mi jedili in pijačo. Kdor le more, naj se udeleži tega izleta.

Rudolf Skala.

Piknik kluba št. 28

Cleveland, O. — Klub št. 28 JSZ (Newburgh) priredi piknik s sodelo- vanjem zbora "Delavec" v nedeljo 16. julija pri Jos. Zornu, 4388 Bradley Rd.

Socialistična poletna šola v Readingu

Socialistična stranka države Penne je otvorila takozvano Summer School, katere stan je v Spring Parku pri Readingu. Učni predmeti so: so- cializem, gospodstvo, zgodovina de- lavskega gibanja, strankina organi- zacija, delavski žurnalizem, propa- ganda itd.

Solnina, prehrana in stanovanje za vse učni tečaj, ki traja dva tedna, stane le \$7.50. Sprejema se vse, ki se zanimajo za omenjene pred- mete. Predavatelji bodo med drugi- mi James H. Maurer, Darlington Hoopes, Lilith Wilson, dr. Jesse Hol- mes in Emil Rieve.

Za informacije se obrnite na slede- či naslov: The Summer School Secretary, 122 9th St., Pittsburgh, Pa.

"Jugoslovanski dan" na čikaški svetovni razstavi

Dne 2. julija prireja poseben od- bor "jugoslovanski dan" v Grant parku, kjer je svetovna razstava. To prireditelj sponzorira odbor razstave, vodstvo pa ima poseben jugoslovans- ki odbor, ki je bil imenovan v ta namen.

Za častne odbornike in pokrovite- lje tega odbora so bili prvotno ime- novani predstavniki jugoslovanske kraljevine, ki jo zastopajo v tej de- želi. Zato so Hrvati večinoma od- klonili sodelovanje, protestirali pred odborom razstave in zahtevali, da naj jim da poseben dan. Tudi slo- venski klerikanci, ki so do letos sode- lovali v vseh akcijah, katerim je

"New Leader"

angleški socialistični tednik.
Izjava v New Yorku. Naročnin- na \$2 na leto, \$1 na pol leta.
Najboljše urejanje angleški so- cialistični list v Ameriki. Mno- go slovenskih delavcev ga čita.
Naročite si ga tudi vi. Naročni- ne nam sprejema "Proletarac"

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.
Tel. 1475.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Ima tiskarno v Slovenskem, Hrvatskem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, Italiji, tudi v Angliji in Nemčiji. Naloga posrednost se tiskarino za družila in trgovca.

POSETITE DOMOVINO

in poslužite se naših velikih, brzih in krasnih parnikov ter potujte udobno.

AQUITANIA — BERENGARIA MAURETANIA

Direktna in hitra zveza skozi Cherbourg-Paris do Ljubljane, Zagreba in Beograda. Za nadaljne informacije se obrnite na

CUNARD LINE

346 N. Michigan Avenue
Chicago, Illinois

Splošna potniška agentura.

Zastopa vse glavne parobrodne črte, Selezice in avtobuse.

VINKO ARBANAS LOUIS DRNEK
1664 Blue Island Ave., vogal 18th St.
CHICAGO, ILL. Tel. Canal 1233

Konferenca SOC. KLUBOV IN DRUŠTEV PROSVETNE MATICE V ZAPADNI PENNSYLVANII V NEDELJO 25. JUNIJA ob 9. dopoldne v Izob. in zab. domu na LIBRARY, PA.

PIKNIK V PRID KONFERENČNE BLAGAJNE

Po končanem zborovanju piknik. Slovenski in angleški govorniki. Vdeležite se piknika vsi, da bo ta priredba velika manifestacija vsega zavednega delavstva zapadne Penne.

The Weight of the Times Over the S. N. P. J. Convention

The Tenth regular convention of the Slovene National Benefit Society was in a way, very "irregular". About half of the delegates at this convention were out of work for months, some from one to two years. To them the panic is a very real thing. The majority knew the causes of the depression. Others were and are willing to blame anybody. The latter were used by conservatives in alliance with the communists against the socialist faction. Their "united front" was very unprincipled, opportunistic and motivated by personal greed and favors.

The convention numbered 209 delegates, including the supreme officers. The strength of the socialist group, including sympathizers, which worked the hardest for upbuilding the SNPJ and its working class ideology, numbered between 80 to 85 delegates and officers. The communists had about 10 delegates, the conservatives from 60-70 and the rest were not orientated and thus became easy prey for the demagogues of reaction.

All resolutions proposed by the socialist controlled committee were adopted by the convention. Among them were the endorsement of the Continental Congress of Workers and Farmers, resolutions on Tom Mooney, W. K. Billings and the Scottsboro boys, for recognition of the Soviet Union, against dictatorship in Yugoslavia, Hitlerism in Germany and fascism in Italy.

The convention also went on record as opposing and prohibiting its lodges and Supreme Officers to cooperate in any way with representatives of the present Yugoslav regime in this country. The delegates expressed their will in this respect as an answer to a few of those lodges and Supreme Officers who in the past flirted with the King's envoys to this country. The SNPJ must remain a dignified organization of the workers.

There were 20 delegates from the English speaking lodges at this convention and two supreme officers from their ranks. This group too, was divided about 50-50 between the conservatives and

what was generally called, the "Socialist block". On the conservative side were delegates Kosela from Ambridge, Pa., Jos. Baumbich, Chicago, M. F. Traven and Steve Trebec Jr., Cleveland, Henry Previc, Universal, Pa., John Spiller, St. Louis, Mo., F. C. Godina, Arma, Kans., and J. Lokar, Supreme Board officer from Cleveland. The Socialist line-up was Andrew Grum and Anton Steffler from Detroit, Frank Gradisek, Herminie, Pa., John Kopach and John Rak, Chicago, and Donald J. Lotrich, Supreme Board member of Chicago. John Mesec from North Chicago and Otto Tekautz from Cleveland were also supporting the policies of this group. Delegates Fr. Schneider, Milwaukee, Aug. Riska, Canonsburg, Pa., Leo Perushek, Cleveland, John Borich, Duluth, Minn., Jos. Teglar, Forest City, Pa., and Joseph Stefančić from Verona, Pa., were not openly affiliated with either faction. The young conservatives however, were much more active than our comrades.

Eleven socialists and one sympathizer were elected to the Supreme Board consisting of 19 members. Only one representative from the English speaking lodges was elected to the Supreme Board where previously there were two. D. J. Lotrich, former second vice president declined all nominations and will be missed very much at the Board meetings.

The campaign against the Socialists at this convention was befitting in every respect the enemies of our movement. This unholy alliance consisted of reactionaries, clericals, democratic and republican henchmen, and of course, "commu-

nists". They gained five places in the Supreme Board (all conservatives): two vice presidents, secretary of the Sick Benefit Fund, one member on the Finance Committee and one on the Auditing committee. All communist candidates were defeated. Thus they were repaid for their silly tactics by the reactionary forces with which they worked.

The election for Supreme Officers turned out to be a mad scramble for jobs. Many delegates were inexperienced and easily misled. The defeat of Frank Alesh on the Finance Committee and B. Novak on the executive committee is a distinct loss to the SNPJ. Both are able and were very active in the affairs of the society.

This recent convention teaches us, that the educational forces within the organization (SNPJ) must be strengthened, otherwise the past 30 years work of our pioneers and comrades will be lost. And our younger comrades will have to learn to become more energetic and aggressive. We must not sink to the level of fighting for jobs and dividing spoils. That is the field and aim of our enemies. The traditional banner of the SNPJ demands action of the working class for the workers in the frame of socialist ideology and principles. Under this interpretation of our policies the work of our institutions outside the Socialist organizations must continue. Young comrades, you are called to the front!

Co-operators

More than 70,000,000 persons, residing in 41 countries, now are supporting cooperative buying, according to the United States department of labor.

The volume of business transacted by these organizations approximated \$17,000,000,000 in 1930, a gain of \$2,500,000,000 over 1929. All of this business was transacted without commercial profit, the vast savings effected have been all returned to the members in the form of share and consumer dividends.

Encouraging News

A few weeks ago it was my pleasure to hear comrade Norman Thomas speak at the Greensburg Hi-School Auditorium. The meeting was conducted by the Westmoreland County Socialists and turned out to be an ultimate success—materially as well as spiritually. His stirring address, illustrating the deplorable conditions under which we live today, made a profound impression over the entire audience.

Favorable comments were heard after the meeting which inspired many old timers as well as prospective ones to get to work. The Slovenes of this county had a splendid representation at this meeting. This is probably due to the enlightenment on economic conditions that the Slovenes acquire by reading newspapers such as Proletarec and Prosveta. These two papers have found a place in practically all Slovene households in Westmoreland County.

The Socialists of this county are again contemplating on sponsoring a picnic for the benefit of the Socialist Party. More information concerning this picnic will be announced later.

It is brightening news to know that within the last year the attendances at the county meetings is much greater and that those that are present are right on their toes—always ready to help promote the cause in this county.

Comrade Lydia Zornik, daughter of Arton Zornik an active Socialist, has returned from Brookwood College where she was a student.

In this county the coke ovens are still inhabited, store rooms vacated, relief lists growing longer and last but not least, the wolf is not at the door but in the house and has full control. What shall we do? The Latrobe and Westmoreland Socialists are doing their best to spread our message to every family. We will not stop, we have just begun. We Socialists have a big task ahead of us. First we must organize and then when the people are organized we will all have to work in harmony and see that the united front will not be dissolved by jealousy and other foolish items that tend to break up an organized group.

Jane Fradel, Latrobe, Pa.

Sava Singers Invite You

On Sunday, June 18, at 10 A. M. Sava singers and their friends will gather in front of comrade Frank Udovich's home, 2623 S. Ridgeway Ave., from where we will leave by truck 16 Willow Springs. This will be our first outing this year and will be held on "Kranjski hrib" just above "Steinar's picnic grove". The admission is free. Everybody is invited to come out and enjoy an afternoon with our comrades and friends at this outing. Balina games, horseshoe pitching contests, music and other entertainment will be plentiful.—John Rak, Chicago, Ill.

Hitler Burns Books

By Joseph Schlossberg.

When Hitler was struck by the brilliant idea of burning books his inspiration must have come from the burning of "witches" alive and from the burning of books in the past. History records a few interesting book burning episodes.

In the year 248 B. C. a new powerful ruler arose in China, Emperor Tching-Wang. He founded a new dynasty. He was the builder of the great Wall. He ordered the burning of all books except those which he considered harmless to his regime. Those scholars who had not carried out this order fast enough were executed.

In 640 A. D. the Arabs captured the city of Alexandria, Egypt. When they reported to the Caliph Omar about the books in the Alexandria library the Caliph said: "If those books contain the same teachings as the Koran they are useless because superfluous; if they contain anything contrary to the Koran they are dangerous; in either case they should be destroyed." And the books were burned. For six months the books from the library fed the fires in the public baths of Alexandria.

The scene now shifts to Germany. At the beginning of

sixteenth century a Jewish butcher by the name of Pfefferkorn, who had served a term in prison for burglary, was converted to Christianity—he, his family and some friends. He wrote anti-Jewish pamphlets and advocated the severest regulations against the Jews including banishment. Pfefferkorn denounced the Hebrew literature, outside of the Five Books of Moses, as calumniating the Christian faith and as lacking respect for the Books of Moses. In 1509 he turned up armed with an edict from Emperor Maximilian to collect the Hebrew books and burn them. He undertook his task most vigorously. In the city of Frankfurt he collected a large number of Jewish books and kept them ready for the flames.

So far so "good": Hitler has historical precedents. The fact that they were only three and far between—third century, B. C., seventh and sixteenth centuries, A. D.—makes those precedents all the more important. Hitler has supplied the fourth book burning party.

A thousand years from now—perhaps sooner—there may be a fifth one.

But upon a closer view it seems that Hitler's book fire was really the first one. The historians, including the German Schlosser, say that the stories about the burning of the books in China and in Alexandria are just anecdotes; the burning did not really take place. As to the Pfefferkorn adventure in Germany, Emperor Maximilian spoiled the party by revoking the edict. The Jewish books were not burned; they were returned to their owners.

Hitler corrected in 1933 the mistakes of the past. He actually burned Jewish, Marxian (Socialist and Communist) and other "un-German" books on May 10. Many of them. At the universities, the institutions of highest learning. What was prevented in the Germany of the sixteenth century was carried out in the Germany of the twentieth century. Hitler made history. Prometheus gave fire to man; Hitler gave books to the fire.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

It is well for our comrades to know that the Tenth Regular Convention of the SNPJ, which adjourned on June 3, adopted a resolution endorsing the work of the Continental Congress of Workers and Farmers. This moral backing should give everyone of our comrades the incentive to work for the fulfillment of the Congress' program. This endorsement should assist the conscious workers secure greater representation at the various State Convention of the Congress. After all, who is going to do all of the hard work in bringing about a change of the system, if we don't? And every sympathetic organization should support the work of the Congress.

The Illinois Division of the Congress will meet in Springfield, Ill., on July 22 and 23. All SNPJ lodges in Illinois should be represented. If credentials are not sent you, ask for them. If the response is proper we can have a mighty fine Yugoslav Section at the Congress.

Several months will pass before the adjourned Tenth Regular Convention of the SNPJ will be forgotten. Much of this post-mortem is justifiable, especially for the demoralized minds who are intoxicated with visionary victory and so uncontrolled that they cannot keep their dementia to themselves. On the other hand a lot of constructive and agitational value has and is being derived from the convention thru the forces of the stalwarts. There is always some bad effects from every good undertaking but we can rest assured that the major part of the performed job was well accomplished.

Because of the long depression which has taken away the earning power of the workers the Socialist organizations everywhere are short of funds. The work of building up our party would progress much more rapidly if the funds were available. Since they are not, we are laboring under great handicaps. There is a possibility, however, of raising quite a nice sum of money for the Cook County organization at the vast picnic on Sunday, July 2. It is being held at Pilsen Park, Chicago, in a central location for the Slovenes and Bohemians especially. In order to assure a good attendance we must dispose of many tickets, at the same time securing some needed revenue for our branches, for half of the selling price goes to the branch. A wide and varied program of events is to take place and the main attraction should interest our Bohemian people especially. Their fellow countryman Frantisek Soukup from Czechoslovakia will make an address. So, to work, comrades and friends. Make the July 2, picnic the turning point for the Cook County Socialist Party.

President Roosevelt has named three men to plan production and control industry. Some of our comrades believe this to be a step in the right direction. To them it indicates that the democratic administration has taken the advice of

learned Socialists. But to me, it seems only a feeble attempt to monopolize what there is left of the industrial system. I cannot imagine the leaders of Standard Oil, General Motors and General Electric trying to benefit the workers. Not after all they have learned about exploiting them. Besides, they certainly will not disregard the will of their kind in preference to bettering the plight of the lowdown worker. Our comrades may have justification in that the naming of these men established an important precedent but there will be no fundamental changes with these boys tugging the reins of industry. Hence, nothing of any value shall come out of it for the workers. I am not a bit jubilant over the procedure.

How little people think would be a good caption for a big book. Over the week end I've had occasion to meet some people fairly well off. They possessed a home surrounded by about ten acres of land, two cars etc. In the conversation we got to talking about chain stores, idle factories, war and Roosevelt. The mistress knew only about entertaining guests, the cheap scandal of the neighbors and religion. The man of the house was an old plumbing contractor who used to roll in big checks at the expense of the taxpayers. On vital problems he could not commit himself but he was loyal to the system. A person cannot help but pity such degenerates with no knowledge of anything further than their own immediate reach. They forget that they are living in a world of speed, science, plenty, misery.

The Real Cause for Surprise

The American people should not fail to note that two of the men on the Morgan favored list were J. N. Nutt, who was treasurer of the Republican national committee, and John J. Raakob, who was chairman of the Democratic national committee, and that others on the list were prominent and influential Republicans and Democrats.

Of course, this is not in the least surprising. The astonishing thing is that anyone should be astonished by it. Americans are supposed to be somewhat sophisticated, but they are so simple-minded that they can be galled by the two old parties year after year. Many years ago some of the men high in financial and industrial circles stated they gave money to the campaign funds of both parties. Yet the American people are so dumb that they did not know that political parties are run in the interest of those who put up the bulk of the campaign funds.

They now have an administration whose main object is to save the robber system, capitalism.—T. M. L.

What a world! A nation pledged to outlaw war still denies citizenship to one who won't agree to fight.

THE CONTINENTAL CONGRESS

Possibly the greatest achievement made at the Continental Congress was uniting the workers and farmers. This Congress was held at Washington, D. C., on May 6, and 7. Over 4300 delegates were admitted by the credential committee, among them 23 Slovenes.

Fr. Podboy, Joseph Snoy and the writer made the trip from Johnstown by auto, arriving in Washington Friday afternoon. That same evening we were invited to see labor plays, recitations and hear Socialist songs given by the Brookwood College Players. One young Slovene comrade, Lydia Zornik, participated in the program.

Saturday morning the session was called to order by Clarence Senior who was elected secretary of the Congress and Emil Rieve, president of the Pull Fashion Hosiery Workers Union as chairman. From 10.30 to 11.30 A. M. a national radio broadcast took place. Clarence Senior introduced the speakers. Emil Rieve gave the keynote address. He was followed by Norman Thomas, J. A. Simpson of the National Farmers Union and senator Frazier of North Dakota.

The afternoon session was devoted to speakers; various committees met and drew up their reports. Speakers for that afternoon were: Professor P. Douglas of the University of Chicago, Margaret Sanger from the Birth Control Movement, Congressman Shoemaker of Minnesota, P. Randolph from the Brotherhood of Pullman Car Porters and H. Kester of Wilder, Tennessee. Kester in his talk introduced Della Mae Graham, 12 year old daughter of

Barney Graham, a coal miner who was murdered by gunmen and thugs. Three Slovenes acted on different committees. Frank Podboy on the agricultural committee, Vatro Grill on the Fraternal organization committee and Joseph Brinocar was named as teller.

A mass meeting was held Saturday evening with the auditorium filled to the capacity. Daniel Hoan, Socialist mayor of Milwaukee acted as chairman. The speakers were: August Claessens, Mary Donovan Hapgood, Jacob Panken, Oscar Ameringer, J. S. Wilson Norman Thomas and Frank Crosswaith. Crosswaith spoke on race discrimination and class hatred and made a very good effect upon his listeners. A collection to cover some of the expenses of the Congress brought in \$1,300. A woman from Connecticut gave \$500.

Sunday the various committee submitted their reports. Over 20 resolutions were adopted. The new Declaration of Independence was unanimously carried, after which the delegates rose and sang the International and Solidarity Forever.

Because of race discrimination at the Cairo Hotel the delegates that were registered there packed up and demanded that their money be returned. When the Hotel manager refused, a large demonstration took place and before the Congress adjourned these delegates received their refunds. The enthusiasm we received at this Congress put us in the spirit of working harder than ever for our organization and to do all we can to organize the workers of all races, creeds, colors. Frances Langworthy, Johnstown, Pa.

INFLATION, AS THE WHITE COLLAR MAN SEES IT

